

Opetus Sataman Illassa Jyväskylässä
26.11.2023
"Turvallinen tila" 2
Jarmo Sormunen

TELAKKA

JOHDANTO:

- Me elämme aikaa, jossa ihmiset kokevat elämänsä yhä turvattommaksi.
- Yhteiskunnan turvarakenteet muuttuvat nopeassa tahdissa. Suomalaisen sosiaaliturvan luoma illuusio pysyvistä ja jatkuvasti kehittyvistä sosiaalisista oloista on kärsinyt viime aikoina kovia kolauksia. Viimeksi hyvinvointialueiden ympärillä käydyn keskustelun myötä.
- Muistan kun Suomea kohtasi vakava pankkikriisi 90-luvun alussa. Siihen asti pankki edusti elinikäistä pysyvyyttä. Sitä, kauppaa tai työpaikkaa Valmetilla ei vaihdettu, piste! Tai jos vaihdettiin, niin se oli ison häpeän paikka.
- Mutta kun meidän Säästöpankkiin luottava perheemme heräsi yhtenä aamuna KOPin ja muutaman päivän päästä SYPin asiakkaana, tuntui ettei mihinkään voi luottaa. Sittemmin myös Valmet yksityistettiin ja kauppareissuja alettiin tehdä paikallisen Tuotannon sijaan Citymarketeissa ja Prismoissa.
- Julkisen tiedonvälityksen myötä me olemme yhä tietoisempia ongelmista ja vaaroista.
- Vaikka suomalaisessa yhteiskunnassa luotetaan poliisiin, oikeuslaitokseen ja poliitikkoihinkin paljon enemmän kuin muualla maailmassa, ihmiset kokevat olonsa turvattomaksi.
- Ja kun ennen pysyvyyttä ja turvallisuutta edustanut kirkkokin on muuttunut yleistä mielipidettä mukailevaksi palvelulaitokseksi, on turvallinen tila yhä enemmän hakusessa.
- On kuitenkin olemassa paikka, jossa mekin saamme turvan. Jumala on luvannut lepopaikan jokaiselle sitä kaipaavalle.
 - **Psalmissa 107 kuvataan ihmisiä**, jotka olivat eksyneet ja etsivät turvallista kaupunkia.
 - *"He harhailivat erämaassa, autiossa, tietömässä maassa, löytämättä asuttua kaupunkia. Heidän oli nälkä ja jano, heidän sielunsa näännyi heissä. Mutta hädässään he huusivat Herraa, ja hän pelasti heidät heidän ahdistuksistaan. Ja hän ohjasi heidät oikealle tielle, niin että he pääsivät asuttuun kaupunkiin. Kiittäkööt he Herraa hänen armostansa, hänen ihmeellisistä teoistaan ihmislapsia kohtaan. Sillä hän ravitsee näännyvän sielun ja täyttää nälkäisen sielun hyvyydellä."* Ps 107:4-9

- Käymme tänään kahden Raamatun henkilön matkaan. He joutuivat tilanteeseen, jossa kaikki turvarakenteet olivat murtuneet. Heillä ei ollut ketään muuta Jumala, johon turvata.

1. BETLEHEMIN MIEHET MOABIN MULTAAN

Siihen aikaan kun tuomarit hallitsivat, tuli nälänhätä maahan. Silloin muuan Juudan Betlehemin mies lähti sieltä ja asettui vaimonsa ja kahden poikansa kanssa muukalaisena asumaan Mooabin maahan. Miehen nimi oli Elimelek, hänen vaimonsa nimi oli Noomi ja hänen kahden poikansa nimet Mahlon ja Kiljon; he olivat efratilaista Juudan Betlehemistä. **Niin he tulivat Mooabin maahan ja oleskelivat siellä.** Ja Elimelek, Noomin mies, kuoli, ja Noomi jäi jälkeen kahden poikansa kanssa. Nämä ottivat itselleen mooabilaiset vaimot; toisen nimi oli Orpa ja toisen nimi Ruut. Ja he asuivat siellä noin kymmenen vuotta. Ja myös nuo molemmat, Mahlon ja Kiljon, kuolivat, niin että vaimo jäi yksin jälkeen kahdesta pojastaan ja miehestään. Ruut 1:1-5

- Tämä Ruutin kirjan kertomus alkaa välttämättömillä ajan, paikan, henkilöiden ja taustan esittelemisellä. Tapahtumat sijoittuvat Tuomarien, mahdollisesti Gideonin aikaan.
- **Betlehem, "Leivän talo", sijaitsi noin kahdeksan** kilometriä nykyisestä Jerusalemissa etelään. Tällä kaupungilla on voimakas messiaaninen sointi. Syntyihän siellä itse Kristus.
- Nyt oli "Leivän talostakin" loppunut leipä. Nälänhätä oli ilmeisesti Jumalan kutsua kansalleen. Kansaa vedettiin erityisesti Tuomarien aikana ulkoisilla ahdingoilla Jumalan luokse kerta toisensa jälkeen.
- **Nälänhätä pakotti yhden tavallisen betlehemiläisen** perheen lähtemään leivän perässä naapuriin toiselle puolelle merta, Ruotsiin, eikun Moabiin, noin 80 kilometrin päähän Kuolleen meren toiselle puolelle.
- Elimelek luuli sieltä löytyvän leipää, mutta ilmeisestikin erehtyi. Jumala olisi sittenkin pystynyt huolehtimaan perheestä paremmin Betlehemissä.
- Mooabilaiset periytyivät Nooan ja hänen vanhimman tyttären pojasta Moabista. Vertauskuvallisesti tuo kansa edustaa oman voiman uskonnollisuutta, inhimillistä ratkaisua, josta on aina koitunut kiusaa ja haittaa Jumalan omille.
- Mooabilaiset - samoin kuin ammonilaiset, toisesta Nooan tyttärestä polveutunut kansa - kävivät monia sotia Israelia vastaan.
- Vertaa: Kaikki inhimilliset pakomatkat leivän perässä koituivat esim. patriarkoille enemmän vahingoksi kuin hyödyksi - jonka vahingon Jumala sitten kuitenkin käänsi siunaukseksi.

- Elimellekin nimi tarkoittaa "Jumala on kuningas". Elikö mies nimensä mukaisesti, emme tiedä. Joka tapauksessa perhe uskoi Jumalaan.
- **Elimelekin kuoltua pojat Mahlon ("heikko", "sairas") ja Kiljon ("tuho", "hävitys") avioituivat vierasheimoisten, moabilaisten naisten Orpan ("kaulan kurkottaja", "uppiniskainen") ja Ruutin ("ystävyyss") kanssa.**
- Kymmenen vuoden (!) jälkeen Mahlon ja Kiljonkin kuolivat - mahdollisesti nälkään ja sairauksiin - ja jättivät jäljelle äitinsä Noomin ("sulaisuus") lisäksi kaksi leskeä.
- Juutalainen traditio selittää näiden miesten kuoleman ja poikien lapsettomuuden Jumalan antamaksi rangaistukseksi siitä, että perhe lähti Beetlehemistä. Kuitenkaan itse teksti ei tällaiseen viittaa. Pikemminkin teksti korostaa sitä, miten Jumala käänsi myöhemmin kaiken siunaukseksi.
- **Sovellutus:**
 - Kuten Noomi ja Ruut, joku meistäkin on kokenut kaikkien turvarakenteiden luhistuvan niin, että on joutunut pärjäämään ihan yksin.
 - Terveys on pettänyt, tai avioliitto hajonnut, tai työttömyys vienyt leivän turvan.
 - Jumala julistaa tämän kertomuksen kautta, että Hän pystyy pitämään huolen kaikista tarpeistamme.
 - Meidänkään ei tarvitsisi "auttaa" Häntä huolenpidossa. Ellei Hän erityisesti käske lähteä jonnekin, on parempi että pysymme paikallamme.
 - Omilla poluillamme teemme elämämme - ja mahdollisesti läheistemmekin elämän - vain vaikeammaksi.
 - Mutta nuokin polut Jumala pystyy kääntämään ja haluaa kääntää siunaukseksi.

2. KAIPUU KOTIIN

"Silloin hän nousi miniöineen palataksensa takaisin Mooabin maasta, sillä hän oli kuullut Mooabin maassa, että Herra oli pitänyt kansastansa huolen ja antanut sille leipää. Niin hän lähti yhdessä molempien miniäinsä kanssa siitä paikasta, jossa oli oleskellut. Ja heidän tietä käydessään matkalla Juudan maahan sanoi Noomi molemmille miniöillensä: "Menkää, palatkaa kumpikin äitinne kotiin. Herra tehköön teille laupeuden, niin kuin te olette vainajille ja minulle tehneet. **Herra suokoon, että saisitte turvan kumpikin miehenne kodissa." Ja hän suuteli heitä. Mutta he korottivat äänensä ja itkivät ja sanoivat hänelle: "Me seuraamme sinua sinun kansasi luo". Mutta Noomi vastasi: "Kääntykää takaisin, tyttäreni;**

miksi te lähtisitte minun kanssani? Voinko minä enää saada poikia miehiksi teille? Kääntykää takaisin, tyttäreni, menkää, sillä minä olen liian vanha joutuakseni miehelään. **Vaikka ajattelisinkin: 'Minulla on vielä toivoa'**, ja vaikka vielä tänä yönä joutuisin miehelään ja synnyttäisin poikia, ette kai te kuitenkaan odottaisi, kunnes he kasvaisivat suuriksi, ette kai te kuitenkaan sulkeutuisi huoneeseen ja olisi miehelään menemättä. Ei, tyttäreni; minä olen hyvin murheissani teidän tähtenne, sillä Herran käsi on sattunut minuun." Niin he korottivat vielä äänensä ja itkivät. Silloin Orpa suuteli anoppiaan jäähyväisiksi, mutta Ruut riippui kiinni hänessä. Ruut 1:6-14

- Voimme kuvitella Noomin tuskaa. Perheen kolme miestä oli kuollut. Suku oli häviämässä. Noomi asui vieraalla maalla kahden miniänsä kanssa, joista ei tulisi miespuoleista suvun jatkajaa.
- Kaiken lisäksi Noomi kuuli, että Jumala oli pitänyt huolen betlehemiläisistä ja antanut heille sateiden myötä leipää. "Voi, ei olisi sittenkään pitänyt lähteä!" hän huokaa. Kaikki inhimillinen toivo oli kadonnut. Syyllisyyttä, orpoutta, pimeyttä...
- **Noomi päätti palata takaisin Juudan maahan.** Vierasheimoisia miniöitään hän kehotti jäämää kotimaahansa, sillä heitä ei kenties katsottaisi suopeasti Beetlehemissä.
- Kehotus mennä *äitinne kotiin* on mielenkiintoinen miesvaltaisessa yhteiskunnassa. On arveltu tämän liittyneen jollakin tavalla Noomin toiveisiin, että Opra ja Ruut saisivat äitinsä kautta uudet puoliset.
- Noomin ja miniöiden suhde kuvataan hyvin lämpimäksi. Näillä naisilla oli hyvä sydän ja laupias mieli. He eivät olleet jättäneet toisiaan eivätkä ilmeisesti sairaita miehiäänkään.
- Noomi toivoi Jumalan armahtavan heitä samalla tavalla kuin he ovat armahtaneet Elimellekin sukua.
- Liekö ollut ajan tapa, että miniät eivät suostuneet jättämään anoppiaan - pitääkseen tästä huolta?
- Joka tapauksessa Noomi toisti pyyntönsä kolme kertaa. Näiden moabilaisten naisten ainoa ajallinen turva oli saada aviopuoliso. Noomista itsestään ei kuitenkaan ollut enää synnyttämään heille puolisoita - vaikka olisi ollutkin, miniät eivät todennäköisesti malttaisi odottaa.
- Noomi itse asiassa lankesi samaan inhimilliseen ajatteluun, mikä oli johtanut perheen alunperinkin tälle vieraalle maalle. Hän ei luottanut Jumalan voivan pitää naisista huolen Beetlehemissäkin.
- Samalla tavalla Israelin kansa luotti enemmän omaan ajatteluunsa kuin Jumalaan - kerta toisensa jälkeen.

- Noomin sanat olivat molemmille naisille surullista kuultavaa. Suru purkautui äänekkäänä itkuna.
- Miniöistä toinen, Orpa, kääntyi pois ja lähti kohti äitinsä kotia. Ruut sen sijaan jäi anoppinsa seuraan.
- **Sovellutus:**
 - Vaikka olisimme tiedostaneet virheemme montakin kertaa, olemme silti taipuvaisia unohtamaan läksymme. Hetkessä huomaamme jälleen ajattelevamme luonnollisen ihmistemme mukaan.
 - Juuri kun Jumala on osoittanut huolehtivansa autoistamme, asunnostamme, työstämme, huomaamme jälleen murehtivamme ja miettivämme jotakin inhimillistä konstia, joka kerralla ratkaisisi huolemme.
 - Oman voiman käsivarsi on meillä yhtä herkässä kuin Noomilla tai monilla muilla ´Vanhan liiton´ ihmisillä.

3. RUUTIN VALINTA

”Ja Noomi sanoi: ”Katso, kälysi on kääntynyt takaisin oman kansansa ja jumalansa luo, käänny sinäkin kälysi kanssa”. Mutta Ruut vastasi: ”Älä vaadi minua jättämään sinua ja kääntymään takaisin, pois sinun tyköäsi. Sillä mihin sinä menet, sinne minäkin menen, ja mihin sinä jäät, sinne minäkin jään; sinun kansasi on minun kansani, sinun Jumalasi on minun Jumalani. Missä sinä kuolet, siellä minäkin tahdon kuolla ja sinne tulla haudatuksi. Herra rangaiskoon minua nyt ja vasta; jos muu kuin kuolema erottaa meidät.” Kun Noomi näki, että hän oli lujasti päättänyt seurata häntä, ei hän enää puhunut siitä hänen kanssansa.” Ruut 1:15-18

- Kolmannen kerran anoppi pyysi Ruutia kääntymään takaisin oman kansansa luo. Mutta tämä halusi jäädä Noomin luo, vaikka se merkitsi mitä todennäköisimmin jäämistä leskeksi koko loppuiäkseen.
- **Ruutin vastaus paljastaa tietoisien naisen,** joka on laskenut kustannukset. Hän oli valmis luopumaan kotimaastaan, suvustaan ja epäjumalista. Hän oli valmis katkaisemaan yhteyden vanhaan ja sitoutumaan anoppinsa Jumalaan.
- Ruutin sitoutuminen oli ennen kaikkea hengellistä. Hän vetosi Jumalaan. Hän aikoi pitää huolta anopistaan niin kauan kuin olisi tarpeen.
- Niin kuin Abraham aikoinaan lähti Harranista ja jätti taakseen isiensä epäjumalat tietämättä minne päätyisi, samoin Ruut halusi heittäytyä Jumalansa varaan.

- Sitoutuessaan Jumalaan Ruut sitoutui myös Hänen kansaansa ja sen kohtaloon.
- Tämä oli voimakasta saarnaa Israelilaisille, joiden sitoutuminen Jumalaan herkesi aina, kun helpommat ajat koittivat. Tämä pakananainen näytti esimerkkiä sitoutumisesta, jonka juutalainen kansa oli unohtanut.
- **Sovellutus:**
 - Tällaiseen sitoutumiseen Jumala meitäkin kutsuu.
 - Jumala kutsuu meitä ratkaisuun: ketä seuraamme, kenelle elämämme elämme?
 - Uskoontulo on tällainen sitoutumisen paikka. Se on kääntymistä kohti Jumala, pois synnistä, väärästä uskonnollisuudesta ja perkeleen hallintavallasta.
 - Jumalaan sitoutuminen on sitoutumista myös Jumalan kansaan, vajavaiseen seurakuntaan.
 - Vrt. Ruotsin kruunun prinssi kirjoitti laulun: "Herran halvat matkamiehet ystäviksi valitsin. Maksakoon se mitä vain, mä tahdon taivaan kotihin..."
 - Jumalan tiellä emme valitse itse matkaseuraamme, Hän antaa meille sisaria ja veljiä, joiden kautta Hän siunaa ja kasvattaa meitä.
 - Kutsu sitoutumiseen ei kuitenkaan kohtaa meitä vain kerran uskoontullessamme. Jumala kysyy meiltä uudelleen tänäänkin, tahdotko mennä pois vai sitoutua edelleen Kristukseen ja sanoa Ruutin tavoin: "minun Jumalani, minun kansani".

4. SITOUTUMISEN SIUNAUUS

Ja katso, Boas tuli Beethlehemistä, ja hän sanoi leikkuuväelle: "Herra olkoon teidän kanssanne!" He vastasivat hänelle: "Herra siunatkoon sinua!" Sitten Boas sanoi palvelijallensa, joka oli leikkuuväen päällysmiehenä: "Kenen tuo nuori nainen on?" Palvelija, joka oli leikkuuväen päällysmiehenä, vastasi ja sanoi: "Se on se nuori mooabitar, joka tuli Noomin mukana Mooabin maasta. Hän sanoi: 'Salli minun poimia ja koota tähkiä lyhteiden väliltä leikkuuväen jäljessä'. **Niin hän tuli ja on ahertanut aamusta** varhain tähän saakka; vasta äsken hän hiukan levähti tuolla majassa." Niin Boas sanoi Ruutille: "Kuules, tyttäreni! Älä mene muiden pelloille poimimaan äläkä lähde pois täältä, vaan pysytele täällä minun palvelijattarieni mukana. Pidä silmällä, millä pellolla leikataan, ja kulje heidän jäljessään. Minä olen kieltänyt palvelijoitani koskemasta sinuun. Jos sinun tulee jano, niin mene astioille ja juo

vettä, jota palvelijat ammentavat.” Ruut 2:4-9

- Noomi ja Ruut olivat saapuneet Betlehemiin. Nöyryyttävän paluun jälkeen oli mietittävä, miten he tulisivat toimeen.
- Ruut lähti keräämään puimapelloille jääneitä jyviä.
- Jumala johdatti hänet Boosin pellolle, miehen, joka oli Elimelekin sukulainen ja sukulunastukseen oikeutettu.
- Monen jännittävän mutkan ja Jumalan ylilunnollisen johdatuksen kautta Boos lunasti Elimelekin maat ja osti sen mukana vaimokseen Ruutin, mikä kuului kaupan ehtoihin.
- **Ruutista tuli Boosin vaimo ja myöhemmin** Kuningas Daavidin isoisoäiti!
- Jumala käänsi kärsimyksen siunaukseksi. Hän ja Ruut saivat turvaverkoista parhaimman, Jumalan johdatuksen.
- He pääsivät toivottuun satamaan, telakalle, jossa heidän surunsa pyyhittiin pois ja he saivat uuden yhteyden Jumalaan ja Jumalan perheeseen.
- **Sovellutus:**
 - Ovatko Sinun elämäsi turvaverkot pettäneet?
 - Etsitkö suojaisaa satamaa, telakkaa, missä saisit levätä elämän pettymyksistä ja kivuista?
 - Yhteys Jeesukseen on Sinun turvasatamasi!
 - Henkilökohtainen suhde Jeesukseen on se mitä meidän sisimpämme kaikkein eniten kaipaa!
 - **Jeesus sanoo:** *“Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon.”* Mt 11:28
 - Yhteydessä Jeesukseen me saamme uuden perheen, veljiä, sisaria, äitejä ja isiä. Saamme kodin, jota olemme kaivanneet.
 - Ennenkaikkea, saamme syntimme anteeksi ja rauhan Jumalan kanssa.